

Zit er koffie in warme chocolademelk? Nu, denkt ge, waar komt hij nu weer mee af? Maar mijn vraag heeft alles met een mythe in het echt Antwerps dialect te maken. Tegen warme chocolademelk zeggen wij in 't stad: *sjokelatte koffe*, en tijdens mijn gegidste wandelingen verneem ik regelmatig dat er veel mensen denken dat de cacao bonen gedrenkt werden in hete zwarte koffie en zodoende de smaak en het aroma hadden opgenomen. Laat je dat alstublieft nooit wijsmaken door die *diehards* die persé deze mythe willen geloven. In onze *sjokelatte koffe zit just zoveul koffe as in koffe-koek!* Met ander woorden, er komt geen koffieboon aan te pas, zelfs geen halve, laat staan een kwart. Dat is wat anders, hé. Een "café chocolat", bestaat dan weer wel, en niet alleen in Antwerpen maar ook op de parking, en dat is een koffie met een drupje chocoladelikeur in verwerkt. Al naargelang waar je hem drinkt, krijg je er een praline, een koffieboon omhuld in chocolade en een schoteltje verse slagroom bij, *cremfateé oep zen Antwaareps gezee*.

Maar waar komt die fantastische naam van *sjokelatte koffe* dan toch vandaan? Aan kleine kinderen werd geen verse koffie gegeven, vroeger niet en nu zeker niet. Die kregen aan het ontbijt warme chocolademelk, zeker in de winter. Om de huisvrede in het Antwerpse gezin te bewaren verzonden de moekes van weleer de benaming van *sjokelatte koffe*. En zo waren niet alleen de kleine, maar ook de grote *bazekes* tevreden aan de Antwerpse ontbijttafels in onze huisgezinnen.

Maar nu even onder ons, dat is toch weer een prachtige benaming in het echt Antwerps dialect hé: *sjokelatte koffe, soemmige zeggen oeik wel sjokolatte kaffe, en de jeunesse die zegge den dag van vandoag "ne waareme sjoko"*.

Maar, zoals ik al zei in het eerste boek: *E paar veroaltsjes oit et stad*, elke Antwerpenaar spreekt zijn of haar dialect, hoe hij

of zij gebekt is. Daar is geen discussie over, want de correcte schrijfwijze van ons wondermooi dialect is nooit of te nimmer bepaald, *deur niks of niemangt ni, woar dan oek ter weerelt!* Al zijn er die zogenaamde “experts” die beweren van wel en denken dat hun schrijfwijze van ons dialect de enige echte en correcte is. Ik moet er eens heel hard om lachen. Niet met onze wereldtaal hoor, maar wel met hen. Niet alleen “schoon” maar ook vrij complex, dat magnifieke dialect van ons. Prachtig voorbeeld blijft: de bewuste Twaalfmaandenstraat. Hier hebben we driemaal een lange A-klink in de benaming in het algemeen Nederlands. En in het echt Antwerps dialect is Twaalfmaandenstraat: *Twelleftmeungdestroat*, let maar eens op hoe die lange A-klink, niet een, niet twee, maar wel drie keer veranderd. Ons dialect, en neem het van deze Antwerpse dialectgids en auteur aan, is net zoals wij, compleet uniek, complex en veelzijdig en laat ons dan vooral het woord aangrijpend niet vergeten. Want als je eenmaal onze wereldtaal gehoord hebt, laat ze jou nooit meer los!

En wat is den beruchte “smoelentrekker”? In mijn dialectwandelingen krijg ik dan vaak te horen: een Napoleonneke. Ge kent ze wel, rond en kanariegeel, de originele toch, en in *E paar veroaltsjes oitet stad* vertel ik zelfs wie ze uitvond, waar en wanneer. Maar dat is een *zuur bolleke en ielemoal ginne smoelentrekker*. En dat klopt, want een smoelentrekker was een *jappeke in 't gruung, geel of roeit* en dat was zo zuur, *dagge er effectief smoele van trok*. Ik heb ze veel gesnoept en nog wel in de cinema destijds, toen men er tijdens den intermezzo nog mee rondkwam in de zalen. En ik weet het, Napoleonnekes zijn tegenwoordig al in meerdere kleuren en smaken verkrijgbaar. Wij hadden er zelfs zwarte voor onze wandelaars in onze wandelingen met Halloween 2023.

Hoe zit het dan met onze befaamde “smoelentrekker”? Als die nog zou bestaan, zult ge er al serieus moeten achter gaan zoeken, mijn gedacht.

Soms is ons dialect ook heel inspirerend, zelfs in de artiestenwereld. Wie van de oudere lezers kent Gustaaf Voorbraeck nog? Een man van de Seefhoek destijds. Hij werd geboren in 1934 en stierf in 2006 en dan heb ik het over niemand minder dan Stafke Fabri, natuurlijk. Dat doet al wel *een belleke rinkele ee, denkek dan!* Vooral bij de iets oudere lezers van dit boek. En een bakkenbaard is in het echt Antwerps dialect een *fabries, vandoar Fabri. Eddem?* Want zijn *fabriezen* waren Stafkes handelsmerk. Dat weet iedereen nog die deze Antwerpse artiest gekend heeft.

Wat dan weer geen mythe is, was Las Vegas aan de Schelde. Vroeger toch in de late jaren '70 en de jaren '80. Want dan spraken we over de straten rondom de Anneessenstraat in het beruchte Statiekwartier. En dat was de tijd van de neonverlichting. Ook na de oorlog, in de jaren '50 en '60 had het Statiekwartier een zeer kwalijke reputatie. Dit was de buurt waar de lokale gangsters uitgingen met hun opgedirkte liefjes. De zware jongens en hun knappe mikkels. Hier werd met de kaarten gespeeld voor grof geld, er werd gesjacherd en er werden messen of andere wapens getrokken in serieuze straatgevechten.

Maar terug naar de tijd van die fameuze neonverlichting. Wanneer je daar op een avond in het uitgaansleven passeerde, waande je jezelf inderdaad in Las Vegas. Gokken, seks, drugs, iets te eten 's nachts, disco en rock'n roll, het was er allemaal en de brandende en flikkerende neonlampen wezen je de weg. Het was ook een beruchte buurt. Politie en rijkswacht kwam je daar altijd wel tegen, overdag of